

Gesprek over het thema: 'thuis'

- Als je denkt aan Thuis, wat voor associaties heb je daarmee?
- Wat maakt een huis tot een thuis?
nestgevoel, vertrouwdheid, warmte, geborgenheid, jezelf kunnen zijn
- Is dat te construeren of is het iets van een gevoel?
Waar hangt het allemaal van af? De ruimtes, je geschiedenis, de inrichting, je persoonlijke spulletjes, je relaties...
- Thuis is zowel de plaats als het gevoel (in de Bijbel komt het vooral voor als huis waar je woont):
je komt weer thuis op de plek waar je woont, maar je voelt je er niet altijd of nog niet zo snel thuis.
- En hoe zit dat met verhuizen of als een mede bewoner vertrekt...
- Het gevoel beperkt zich niet tot het huis: je kunt je ook thuis voelen bij iemand, of in een groep of in een plaats, of in een land, zelfs in de wereld. Als je later bij een gemeente komt voel je je niet altijd thuis als het gaat om de geschiedenis van die gemeente.
- Allemaal associaties en gedachten rond het gevoel van thuis.
In de Bijbel gaat het ook over dat gevoel van thuis, in de relatie tot God.
- Dat gevoel is niet vanzelfsprekend. Denkend aan God levert bij veel mensen ook vragen op, of een gevoel van onderdanigheid en plichten.
Ook hier is de vraag naar het hoe en het wanneer?
Wat zijn de ingrediënten voor dat thuisgevoel? Wat kunnen we er zelf aan doen?
- We proberen het wat verder af te tasten aan de hand van Bijbelse verhalen.

Overdenking

Er is een onderscheid tussen huis en thuis.

Je wordt er vooral bij bepaald als je het ouderlijk huis verlaat. Dan is er het onderscheid tussen het huis waar je gaat wonen en je ouderlijk huis. En afhankelijk van de ervaringen, die je als kind vroeger had is het gevoel van 'thuiskomen' vaak van toepassing op je ouderlijk huis.

En dat kan dan betrekking hebben op het huis zelf wat zo erg vertrouwd is, met de bekende plekjes en spulletjes, maar ook op de persoonlijke ervaringen in dat huis, zowel positieve als negatieve, maar altijd in de sfeer van vader en/of moeder, het gezin.

En natuurlijk is dat niet vanzelfsprekend. Als ik denk aan mijn verhuizingen, dan merk ik aan mezelf, dat het huis zelf niet zo'n grote rol gespeeld heeft: je moest steeds weer aan een ander huis wennen. Belangrijker toch was, dat je dat met het hele gezin deed, dus als een gemeenschappelijk gebeuren.

Toen ik in het begin bij Klaasje kwam wonen kwam ik op bezoek, voor mijn gevoel. Het huis van een ander, het huis met een andere geschiedenis.

Gaandeweg werd het wel meer vertrouwd, maar het thuisgevoel had eerder met de relatie te maken dan met het huis. Pas toen we samen naar de Marne gingen, was er een nieuw begin voor ons beiden en werd het huis gaandeweg een thuis. Langzamerhand gevuld met onze geschiedenis en allerlei spulletjes met persoonlijke associaties en niet te vergeten al de ontmoetingen in de loop van de tijd. Dat geldt ook voor de tuin. In alles zitten de sporen van de tijd en van onze geschiedenis.

Ik realiseer me dat vooral, nu Klaasje er niet meer is.

Dat heeft invloed op alles. Alle spulletjes leveren nog wel een verhaal op, maar geen gevoel van 'samen thuis'. 'Thuis' is niet meer vanzelfsprekend 'thuis'. Ik merk dat dat thuisgevoel nog wel te vinden is in de verhalen die met me mee gaan, maar vaak als een kortstondig heimwee-gevoel. En daarnaast ontdek ik, dat er andere momenten zijn met het thuisgevoel, meer in persoonlijke contacten, en in de gemeente, dan in gebouwen... hoewel het kerkgebouw van Elim... (het lied dat we gezongen hebben)

Er is nog veel meer over te vertellen, maar dit is alleen maar even bedoeld als opstapje om jezelf ook deze vragen te stellen op zoek naar de betekenis van het thuisgevoel in de relatie met God.

Ik kom bij een aantal kernwoorden:

Thuisgevoel: 'een vertrouwd gevoel', 'geen angsten', 'geen rol hoeven spelen', 'mezelf mogen zijn', kortom: een gevoel van geborgenheid.

En dan kom ik bij een aantal teksten in de Bijbel, waarin iets over het wonen bij God gezegd wordt. **Psalm 84:**

Zelfs vindt de mus een huis, o Heer.

En de zwaluw een nest voor zich, waar zij haar jongen neerlegt.

Gelukkig wie wonen in uw huis

Een prachtig beeld voor de mens, die de ervaring heeft van de nabije God.
Het beeld van het warme nest, waarin kuikens geboren kunnen worden.

En dan **Psalm 27**:

Bij de Heer is mijn leven veilig, voor wie zou ik bang zijn.

Eén ding zoek ik: te verblijven in het huis van de Heer, al de dagen van mijn leven

Hij laat mij schuilen onder zijn dak

Hij verbergt mij veilig in zijn tent

Een heel mooie samenvatting hiervan vind ik in de omschrijving van de hebreeuwse letter B, die afkomstig is uit de rabbijnse traditie.

Het hebreeuwse alfabeth begint met Aleph, Beth (het woord alfabeth komt hier ook vandaan). Beth betekent 'huis'. (Beth Lehem = 'broodhuis')

Daar hebben ze de volgende kanttekeningen bij geplaatst, waarbij de letter symbool staat voor het 'Huis van God':

- een dak boven je hoofd
- Grond onder je voeten,
- Steuntje in de rug
- Openheid naar de toekomst

Een prachtige bevestiging van het thuisgevoel, zoals we dat onder woorden hebben gebracht: Vertrouwd, geen angsten, mezelf mogen zijn, een gevoel van geborgenheid.

Maar, er staat niet bij hoe mensen aan dat gevoel kunnen komen.

Het zijn geen woorden die ingeprent kunnen worden, of die door herhaling gevuld worden met dat gevoel.

Je kunt het anderen ook niet opdringen of anderen ervan overtuigen met argumenten.

Het is dus niet vanzelfsprekend.

Het kan alleen maar op basis van eigen ervaringen.

Zo zijn de psalmen getuigenissen van persoonlijke ervaringen. Die hebben dan vooral betekenis in de herkenning van dat gevoel en niet als voorschrift in de zin van 'zo moet jij het ook zien'

Ik zie in de Bijbel zowel voorbeelden van het bouwen van het huis van God, met de bedoeling dat daarin gewoond kan worden met dat gevoel van geborgenheid, als ook het menselijk resultaat van dat bouwen. Hoe mensen uiteindelijk met het gebouw zijn omgegaan.

En dan ook steeds weer de boodschap van God via de profeten, waarin het oordeel over dit soort menselijke godshuizen wordt uitgesproken. Je ziet in de Bijbel zelf ook al dat dat 'door mensen opgebouwde huis' niet die geborgenheid oplevert, die het belooft. Dat mensen meer gericht zijn op de buitenkant, de rituelen en het gedrag, dingen die te controleren zijn, dan op de binnenkant, het hart.

In die situatie vindt ook het optreden van Jezus plaats met de aandacht voor het hart als basis van het leven. Denk aan zijn 'overtreding van de Sabbathwetten' en aan zijn optreden in de tempel.

Als Jezus zegt: in het huis van mijn Vader zijn vele woningen, en ik ga heen om daar plaats te bereiden voor jullie, zegt hij in een notendop waar het bij God om gaat.

- Dan gaat het niet over straks, maar over nu. Het 'thuis zijn bij God' in deze wereld
- Dan gaat het niet over éénzelfde van bovenaf opgelegde vorm van geloof of religie, maar dan gaat het om de persoonlijke invulling en ervaring van mensen in al hun verschillen: vele woningen, ieder met zijn/haar eigen inrichting waarin je je thuis kunt voelen.
- En plaatsbereiding betekent, dat Jezus' boodschap van Liefde die ruimte maakt en geeft, in tegenstelling tot de gevestigde godsdienst (dat wat mensen ervan gemaakt hebben).

En dan kom ik meteen maar met het feit, en overigens ook de ervaring, dat dit 'thuisgevoel bij God' later vaak verkondigd is als iets dat je automatisch krijgt als je je maar bekeert en als je maar in God gelooft.

Kortom dat je er iets voor moet doen. Veel mensen, heb ik de indruk, hebben ook dat verlangen, en proberen soms krampachtig dat gevoel te krijgen.

Soms door mooie tempels en grote kathedralen te bouwen, alsof God daarin zou willen wonen, soms door boetedoeningen, of door strakke leerregels vast te houden. Alsof je geborgenheid kunt vinden in de wetten, die je zou moeten gehoorzamen.

Zo zou je het geloof kunnen zien als een huis, dat gebouwd wordt (en getest op de rots of op het zand), met de bedoeling dat erin gewoond kan worden. Dus dat het een thuisgevoel oplevert.

De Bijbel en de traditie leveren daar dan de bouwstenen voor.

Maar daar wordt dan ook in duidelijk, dat het huis van God, dat gebouwd wordt met behulp van afspraken, wetten en regels niet automatisch een thuisgevoel oplevert.

Je ziet dan dat het accent meer gericht is op de activiteit van het bouwen, en op de afweer van bedreigingen (een vesting), het vaststellen van opvattingen waar niet aan getornd mag worden (dogma's) dan op het wonen zelf in de vorm van

geborgenheid. Terwijl toch de boodschap was en nog vaak is, dat je als je maar in dat huis gaat wonen, dat je dan 'thuis bent bij God'. Alsof je daarmee dat thuisgevoel bij God en die geborgenheid zou kunnen verwerven.

De drang naar zelfbehoud en eigen identiteit, maar ook het voortdurend zoeken naar het echte thuisgevoel en geborgenheid, heeft geleid tot het ontstaan van verschillende godsdiensten en kerkplitsingen.

Ik zou het willen zien als de kloof tussen de overgeleverde traditie in dogma's, overtuigingen, maar ook in de kerkelijke bouwwerken aan de ene kant en de onvervulde behoefte aan het thuisgevoel en geborgenheid aan de andere kant. Reden voor kerkverhuizing of -verlating...

Kijkend naar mijn eigen leven kan ik mijn ontwikkelingsgang van het geloof ook zien als een verhuizing van het ene huis naar het andere. Me niet meer helemaal thuis voelen in het huis van de overlevering. Dat wat gezegd werd of gedaan, werd niet bevestigd in mijn eigen ervaringen. Op zoek naar die geborgenheid zowel in het leven als in het geloof heb ik nieuwe plekken gevonden.

Niet zomaar door iets anders te geloven, maar andere woorden gevonden die passen bij ervaringen van geborgenheid. Dus eerder via ontdekkingen dan via oplossingen.

Ik noem die dan overstijgende ervaringen, die je ten diepste geraakt hebben, maar waar je niet meteen woorden bij weet.

Passend bij de gelijkenis van de schat in de akker.

Ontdekkingen kun je niet organiseren of afdwingen of overdragen.

Maar er is wel een weg naar toe.

Augustinus zei al: *"onrustig is mijn hart totdat ik rust vind in U"*

Jezus zegt: *"kom tot mij allen die vermoeid en beladen zijn en ik zal u rust geven."*

Het kan alleen via eigen persoonlijke ervaringen, En die zijn wel afhankelijk van waar jij naar kijkt, wat je ziet en hoort en doet, en bovenal van wat je raakt.

Zo ben ik in mijn leven op pad gegaan met als zoektocht de verbinding tussen het verhaal van God (steeds weer opnieuw gelezen) en mijn dagelijkse ervaringen.

Ik kan alleen maar zeggen dat ik die geborgenheid gevonden heb op plaatsen waar ik het niet zocht en dat ik daarbij opnieuw woorden van God gevonden heb die dat gevoel bevestigd hebben en die daarmee ook zichtbaar geworden zijn.

En het begint toch met allereerst heel open en eerlijk te zijn naar wat je overkomt in het leven, stilstaan bij wat je raakt, om dan in de Bijbelse verhalen woorden te vinden die dat gevoel een diepere betekenis kunnen geven. Zo is

mijn geloven gegroeid in het verkennen van het leven en in de bevestiging ervan in het verhaal van God.

Dat vormt voor mij de grond onder mijn voeten (basis vertrouwen en geborgenheid), het dak boven mijn hoofd (de verhalen van God als wolkkolom), het steuntje in de rug (de warmte en bevestiging van mensen om mij heen) en vandaar een open blik naar de toekomst.

En dat te midden van en dankzij de gemeente die mij lief is en daarmee ook mijn thuis.

Met als gevoel: 'thuis zijn bij God'!

Met een uitnodiging aan ons allen om ons 'samen zijn' steeds aandacht te geven, als basis van ons gemeente-zijn, opdat we ons bij elkaar geborgen weten. Dat wijst ons in vertrouwen de weg naar de toekomst.

Amen.